

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

31 ianuarie 2024

Nr. 01-06-07

Stimate Doamnă Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 88 lit. j) din Constituția Republicii Moldova, cu art. 24 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și cu pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17 iulie 2015, prezint Parlamentului, spre examinare, proiectul de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 59 din 24 ianuarie 2024.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea proiectului de lege în Parlament se desemnează Ministerul Apărării.

Cu respect,

Sandor
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 59 din 24 ianuarie 2024	- 2 file;
3. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului	- 2 file;
4. Copiile textului Acordului	- 4 file;
5. Argumentarea oportunității denunțării Acordului	- 4 file;
6. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale	- 9 file;
7. Tabelul de sinteză	- 3 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	26
"01" Ora	02 2024

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-769

Chișinău

24 ianuarie 2024

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 59 din 24 ianuarie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Apărării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba română – 2 file, în limba rusă – 2 file);
4. Argumentarea oportunității denunțării Acordului - 4 file;
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale - 9 file;
6. Tabelul de sinteză - 3 file.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. L. Zagoreț
Tel: 250-518

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2		
Nr.	117	
Data	25	01 2024

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 59

din 24 ianuarie 2024

Chișinău

Privind aprobarea proiectului de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992

În temeiul art. 14 alin. (2), art. 24 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

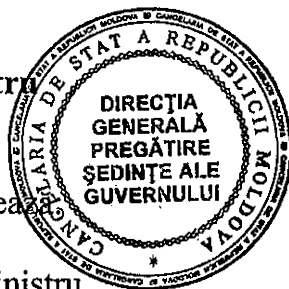
Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992.

Prim-ministru

Contrasemnează

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Ministrul apărării

DORIN RECEAN

Nicolae POPESCU

Anatolie Nosății

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se denunță Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992.

Art. 2. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comitetului Executiv al Comunității Statelor Independente denunțarea Acordului menționat.

Art. 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA

oportunității denunțării Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk la 14 februarie 1992

A. Descrierea tratatului

Informații generale.

Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție a fost semnat la Minsk, la 14 februarie 1992 de către statele membre ale Comunității Statelor Independente: Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Kîrgîzstan, Republica Moldova, Turkmenistan, Republica Uzbekistan și Ucraina.

Acordul nu a fost semnat de Republica Armenia, Republica Kazahstan, Federația Rusă, Republica Tadjikistan și Republica Georgia.

Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție este un tratat interstatal, conform prevederilor art.3 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova. Președintele Republicii Moldova a semnat Acordul nominalizat la 14 februarie 1992, fără rezerve. Acordul este publicat în ediția oficială: *Tratate Internaționale, 1999, vol.16, pag.34* și pe pagina depozitarului: <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/31#text>

Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție este constituit din titlu, preambul, 12 articole. Acordul nominalizat este semnat la Minsk, la 14 februarie 1992, într-un singur exemplar original, în limba rusă. Exemplarul original al Acordului se păstrează în Arhiva Guvernului Republicii Belarus, care a remis statelor părți ale Acordului copia lui certificată.

Informații privind conținutul tratatului.

Scopul Acordului este contribuirea reciprocă la soluționarea problemelor privind asigurarea tehnico-materială și a spatelui frontului statelor membre ale Comunității, livrarea de armament, tehnică și mijloace materiale necesare, precum și relațiile cooperat de fabricare a producției cu destinație militară, menținerea incontestabilă a relațiilor economice de producție și a contractelor directe (*art.1 din Acord*).

Obiectul Acordului este reglementarea de stat, la nivelul guvernelor statelor membre ale Comunității, a livrărilor și acțiunilor de elaborare a celor mai importante tipuri de producție militară, inclusiv a modului de reparare, asigurare, administrare, continuare a lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, realizare a schimbului reciproc permanent de informație tehnică privind modelele de armament și tehnică aflate în exploatare, precum și a modului de efectuare a transporturilor interstatale de trupe și încărcături militare. Controlul asupra încheierii și executării contractelor de livrări reciproce să se realizeze prin intermediul organelor respective de conducere ale statelor membre ale Comunității. (*art.art.2-10 din Acord*). Acordul vizat prevede crearea reprezentanțelor militare la întreprinderile industriale aflate pe teritoriile statelor membre ale Comunității și care efectuează elaborarea, fabricarea, montarea și livrarea armamentului, tehnicii și bunurilor militare, intră în componența Forțelor Armate ale statelor pe teritoriile cărora aceste întreprinderi și organizații sunt amplasate (*art.8 din Acord*).

Totodată, militarii Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității, în cazul în care diagnosticul indică necesitatea, se trimit spre examinare sau tratament gratuit în instituțiile medico-militare ale statelor membre ale Comunității. Asigurarea militarilor, a membrilor familiilor lor, muncitorilor și funcționarilor statelor membre ale Comunității cu tratament balneo-sanatorial se înfăptuiește în baza contractuală (*art.10 din Acord*).

Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție nu prevede expres care tratate internaționale este menit să le implementeze. Concomitent, Acordul nominalizat prevede că ordinea concretă de executare a dispozițiilor acestuia privind tipurile de asigurare se vor fixa în Acorduri separate ale șefilor de guverne sau ale organelor de conducere împuternicite ale statelor membre ale Comunității. (*art.9, 11 din Acord*).

Acordul nu prevede expres termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității tratatului și nici modul de amendare a acestuia.

B. Analiza oportunității denunțării tratatului:

Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție nu prevede expres denunțarea prevederilor acestuia. Potrivit prevederilor art.56 din Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, un tratat care nu conține dispoziții cu privire la stingerea și denunțarea sa sau la retragerea din el nu poate fi obiectul unei denunțări sau unei retrageri, afară numai dacă:

a) se va fi stabilit că era în intenția părților de a admite posibilitatea unei denunțări sau retrageri; sau

b) dreptul de denunțare sau de retragere poate fi dedus din natura tratatului.

O parte trebuie să notifice cu cel puțin douăsprezece luni înainte intenția sa de a denunța tratatul sau de a se retrage din el conform dispozițiilor art.56 paragraful 1 din Convenția precitată.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (*Nr. DI/1/391- 902 din 30 ianuarie 2023 și Nr. DI/1/391- 2185 din 24 februarie 2023*) a solicitat Ministerului Apărării prezentarea, pe domeniul de responsabilitate, a informației privind oportunitatea și, respectiv, denunțarea tratatelor semnate în cadrul Comunității Statelor Independente, utilitatea cărora pentru Republica Moldova a dispărut. Prin urmare, Ministerul Apărării propune denunțarea Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk, la 14 februarie 1992 și consideră că nu este oportună menținerea calității de stat-membru a Republicii Moldova la Acordul vizat, având în vedere motivele expuse în continuare.

Mai mult ca atât, menținerea calității de stat membru la Acordul prezentat nu este validă, deoarece potrivit Hotărârii Parlamentului nr.76/1994 privind ratificarea statutului Comunității Statelor Independente, Republica Moldova în cadrul Comunității Statelor Independente, se orientează mai întâi de toate la colaborarea economică și exclude interacțiunea în domeniile politico-militare, ca fiind în contradicție cu principiile suveranității și independenței Republicii Moldova. Astfel, Republica Moldova nu interacționează în domeniile politico-militare în cadrul CSI.

Având în vedere inoportunitatea menținerii calității de stat membru al Republicii Moldova la Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk, la 14 februarie 1992, n-au fost întreprinse careva acțiuni în vederea evitării denunțării.

La etapa actuală, la depozitarul Acordului cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk, la 14 februarie 1992 nu sunt înregistrate notificări privind denunțarea Acordului din partea altor părți la acesta (<http://cis.minsk.by/reestr2/doc/31#documentCard>). Cu referință la solicitarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Ministerul Apărării al Ucrainei (*scrisoarea cu nr.8 din 30.03.2023*) informează că pentru Ucraina, la momentul de față, formal rămâne în vigoare Acordul cu privire la principiile asigurării Forțelor Armate ale statelor membre ale Comunității cu armament, tehnică, mijloace materiale, organizării activității de producție a întreprinderilor de reparații și lucrărilor de cercetări științifice și experimentale de construcție, semnat la Minsk, la 14 februarie 1992. Poziția celorlalte părți la Acordul vizat față de posibila decizie de denunțare a acestuia nu se cunoaște, la moment.

Consecințe politice negative la toate nivele nu sunt identificate, pentru că Ministerul Apărării asigură totalitatea măsurilor/activităților desfășurate la nivel național în vederea respectării angajamentelor internaționale asumate în cadrul Documentului de la Viena din 2011 privind consolidarea încrederii și securității, Tratatului privind forțele armate convenționale în Europa și participă la sistemul de securitate al Națiunilor Unite (*conform Cărții Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 2 martie 1992*). Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă și nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său (*art.11 din Constituția Republicii Moldova, în vigoare din 27 august 1994*). Republica Moldova dispune de Forțe Armate în conformitate cu Constituția (*art.art.57, 108*). Totodată, autoritățile Republicii Moldova sunt obligate să ia toate măsurile necesare, inclusiv de ordin militar, care i-ar permite să se apere eficient împotriva amenințărilor în adresa valorilor fundamentale constituționale, precum independența națională, integritatea teritorială sau securitatea statului. Participarea Republicii Moldova la sisteme colective de securitate, asemenea sistemului de securitate al Națiunilor Unite, operațiuni de menținere a păcii, operațiuni umanitare etc., care ar impune sancțiuni colective împotriva agresorilor și infractorilor de drept internațional, nu este în contradicție cu statutul de neutralitate (*art.1, liniuțele doi și patru din Hotărârea nr.14/2017 a Curții Constituționale privind interpretarea articolului 11 din Constituție*).

Nu se prevăd consecințe financiar-economice sau de altă natură. Ministerul Apărării planifică, anual, necesarul de resurse pentru asigurarea respectării angajamentelor internaționale asumate în cadrul Documentului de la Viena din 2011 privind consolidarea încrederii și securității, Tratatului privind forțele armate convenționale în Europa, în limita competenței funcționale deținute.

Denunțarea Acordului prezentat nu va necesita modificarea sau adoptarea unor acte normative noi.

În temeiul Acordului în cauză, în Republicii Moldova nu au fost create careva structuri și respectiv nu este necesar lichidarea unor structuri existente.

Nu va fi necesar elaborarea unui plan de acțiuni în legătură cu denunțarea Acordului în cauză.

Consecințe în raport cu alte părți la Acordul vizat și cu părțile terțe nu se cunosc, la moment.

Nu va fi necesar încheierea unor alte tratate în cazul denunțării Acordului prezentat.

Ministru

Digitally signed by Nosaffi Anatolie
Date: 2023.10.31 10:53:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI